

Wyrok z dnia 4 marca 2008 r.

II PK 177/07

Zakończenie stosunku pracy z pracownikiem służby cywilnej z powodu zawinionego naruszenia przez niego obowiązków członka korpusu służby cywilnej może nastąpić tylko przez orzeczenie w postępowaniu dyscyplinarnym kary wydalenia z pracy w urzędzie (art. 106 ust. 1 w związku z art. 107 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej, Dz.U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483 ze zm.).

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Katarzyna Gonera, Zbigniew Hajn (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 4 marca 2008 r. sprawy z powództwa Mirosława F. przeciwko Wojewódzkiemu Urzędowi Ochrony Zabytków w W. o przywrócenie do pracy, na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 12 grudnia 2006 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 21 lutego 2006 r., oddalającego roszczenie powoda o przywrócenie do pracy. W pozwie powód żądał orzeczenia o bezskuteczności wypowiedzenia umowy o pracę lub o przywróceniu go do pracy w pozwanym Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w W. Sąd Rejonowy ustalił, że powód był od 1 stycznia 1991 r. pracownikiem Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków z siedzibą w W., zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, ostatnio na stanowisku

starszego specjalisty w Wydziale do Spraw Zabytków Ruchomych. Dnia 23 grudnia 2003 r. powód otrzymał pismo rozwiązujące umowę o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, który upływał 31 marca 2004 r. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano „utratę zaufania pracodawcy na skutek naruszenia obowiązków członka korpusu służby cywilnej poprzez wykonywanie czynności podważających zaufanie do służby cywilnej”. Powód znał stawiane mu przez pracodawcę zarzuty dotyczące braku zaufania w związku z wydaną przez niego opinią, o której strona pozwana dowiedziała się z mediów. W szczególności 1 grudnia 2003 r. D. Wojewódzki Konserwator Zabytków poprosił go o pisemne wyjaśnienie sprawy wydania opinii w postępowaniu toczącym się w Sądzie Rejonowym w L. o kradzież elementu balustrady z pawilonu ogrodowego w S.G. W odpowiedzi na to pismo powód przedłożył pisemne wyjaśnienie sprawy, z którego wynikało, że o sporządzenie opinii w toczącej się sprawie karnej powoda poprosił go wieloletni znajomy. Wskazane zarzuty pracodawcy wiązały się z tym, że powód opracował prywatną opinię w sprawie przeciwko Robertowi W., który został oskarżony o kradzież fragmentu balustrady z piaskowca, stanowiącego dobro o szczególnym znaczeniu dla kultury. Opinię tę powód opracował na prośbę swojego wieloletniego znajomego. Jej sporządzenie uzależnił od poznania okoliczności, w jakich nastąpiła kradzież. Z tego względu powód spotkał się z oskarżonym, którego nie znał, a z którym miał wspólnych znajomych. W opinii zatytułowanej ‘opinia do „Opinii konserwatorskiej na temat neobarokowego elementu balustrady z pawilonu ogrodowego zespołu pałacowego w S.G.”, autorstwa p. Marka D. dyplomowanego konserwatora nabytków architektury i rzeźby’ powód zakwestionował ocenę biegłego Marka D., uznając, że zabezpieczony element balustrady nie stanowi dobra o szczególnym znaczeniu dla kultury w rozumieniu art. 294 § 2 k.k. Opinia została złożona 3 października 2003 r., a Sąd dopuścił dowód z przesłuchania powoda. Podczas rozprawy 28 listopada 2003 r. obrońca oskarżonego Roberta W. złożył wniosek procesowy na podstawie art. 195 k.k. o dopuszczenie Mirosława F. w charakterze biegłego z zakresu zabytków architektury i rzeźby, uzasadniając ten wniosek odpowiednimi kwalifikacjami w tej dziedzinie. Na rozprawie w dniu 9 stycznia 2004 r. Sąd zobowiązał powoda do pełnienia czynności biegłego. Dnia 27 lutego 2004 r. powód opracował opinię, w której podtrzymał poprzednie wnioski. Dnia 10 lutego 2005 r. Sąd Rejonowy w L. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego Roberta W., uznając, że dokonał kradzieży fragmentu balustrady, która nie stanowiła dobra o szczególnym znaczeniu. Po spo-

ządzeniu przez powoda pierwszej prywatnej opinii, w Gazecie W. z 3 listopada 2003 r. ukazał się na pierwszej stronie artykuł pod tytułem „F. eksperta”, w którym zamieszczono zdanie: ”urzędnik państwowej służby ochrony zabytków stanął po stronie złodzieja”. Znalazła się tam wzmianka, że powód w swej opinii uznał, że skradziony element balustrady nie ma żadnej wartości dla kultury oraz że powód opinię sporządził prywatnie „po godzinach”.

Według Sądu Rejonowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Fakt opracowania prywatnej opinii przez powoda, jako pracownika Korpusu Służby Cywilnej, nie na zlecenie Sądu, ale po konsultacjach powoda zarówno z obrońcą oskarżonego w procesie karnym, jak i z samym oskarżonym, jest zachowaniem nieetycznym, powodującym podważenie zaufania publicznego wobec Urzędu Ochrony Zabytków, co również doprowadziło do utraty zaufania pracodawcy względem pracownika. Według Sądu Rejonowego, Urząd spełnił wymóg poprzedzenia wypowiedzenia rzetelną i obiektywną oceną. Zaufanie jest istotnym elementem stosunku pracy, którego brak może w określonych okolicznościach uzasadnić wypowiedzenie umowy o pracę. W stosunku do osób zatrudnionych w szczególnych instytucjach, jak Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, gdzie wymaga się wyjątkowo starannego doboru pracowników, zaufanie pracodawcy może zostać nadwyreżone z powodu okoliczności powstających poza sferą stosunku pracy i uzasadniać wypowiedzenie umowy o pracę. Takie szczególne wymagania w stosunku do pracowników służby cywilnej zostały zawarte w zarządzeniu nr 114 Prezesa Rady Ministrów z 11 października 2002 r. w sprawie ustanowienia Kodeksu Etyki Służby Cywilnej (M.P. Nr 46, poz. 683), który w § 4 wskazuje, że „członek korpusu służby cywilnej jest bezstronny w wykonywaniu zadań i obowiązków, a w szczególności: 1) nie dopuszcza do podejrzeń o związek między interesem publicznym i prywatnym; 2) nie podejmuje żadnych prac ani zajęć, które kolidują z obowiązkami służbowymi; 3) akceptuje ograniczenia możliwości podjęcia przyszłej pracy u osób, których sprawy były lub są prowadzone przez zatrudniającego urząd. Zdaniem Sądu, przyczyna zawarta w wypowiedzeniu spełnia wymóg „konkretności”, gdyż powodowi doskonale były znane zarzuty stawiane mu przez pracodawcę, złożył pisemne wyjaśnienia przed dokonaniem wypowiedzenia, a także zarzuty zostały podane dokładnie podczas wręczenia oświadczenia woli pracodawcy wypowiadającego stosunek pracy.

Po rozpoznaniu apelacji, sporządzonej w dwóch pismach - przez powoda osobiście oraz przez jego pełnomocnika, Sąd Okręgowy uznał przedstawione przez

nich zarzuty za bezzasadne. Sąd przyjął ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy za podstawę faktyczną swego orzeczenia oraz podzielił jego wnioski prawne i argumentację. Jego zdaniem nietrafne okazały się zarzuty dotyczące naruszenia przepisów procesowych. W szczególności Sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że opinia z 27 września 2003 r. była opinią prywatną, bowiem powód do pełnienia czynności biegłego został powołany przez Sąd Rejonowy w L. dopiero na rozprawie 9 stycznia 2004 r. na podstawie art. 195 k.p.k. Wyrok Sądu Rejonowego nie narusza również przepisów prawa materialnego. Obowiązki członka korpusu służby cywilnej można podzielić na obowiązki, które dotyczą bezpośrednio więzi pomiędzy stronami stosunku pracy oraz na obowiązki dotyczące relacji członka korpusu z osobami trzecimi, a więc wykraczające poza tradycyjną treść stosunku pracy. Ta druga kategoria obowiązków wynika ze szczególnego charakteru działalności służby cywilnej, która zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej, wykonuje zadania państwa. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na to, że zgodnie z art. 72 ustawy o służbie cywilnej, członek korpusu służby cywilnej nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia bez zgody dyrektora generalnego urzędu ani wykonywać czynności lub zajęć sprzecznych z obowiązkami wynikającymi z ustawy lub podważających zaufanie do służby, a art. 67 ust. 1 tej ustawy stanowi, że członek korpusu służby cywilnej jest obowiązany godnie zachowywać się w służbie i poza nią, co dotyczy także czynności wykonywanych poza godzinami pracy w urzędzie. Rolą tych zakazów jest zagwarantowanie dyspozycyjności pracownika - członka korpusu służby cywilnej oraz jego lojalności wobec urzędu i wykonywanej pracy, a ich przestrzeganie pozwala na uniknięcie podejrzeń o stronniczość lub interesowność członków korpusu służby cywilnej. Dlatego Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że sporządzenie przez powoda prywatnej opinii na zlecenie obrońcy oskarżonego o kradzież fragmentu balustrady z zespołu pałacowo-parkowego, niepoinformowanie pracodawcy o zaangażowaniu w tę sprawę, w której występował już przedstawiciel pozwanego Urzędu, uzasadniało utratę zaufania pozwanego do powoda i wypowiedzenie mu umowy o pracę. Sąd Okręgowy uznał również, że w świetle okoliczności sprawy podnoszony w apelacji zarzut, że powód nie miał żadnej możliwości dokonania merytorycznej odpowiedzi na stawiane przez pozwanego zarzuty jest nieuzasadniony, a wypowiedzenie powodowi umowy o pracę przez pozwanego Wojewódzki Urząd nie jest sprzeczne z art. 8 k.p.

Sąd Okręgowy za bezzasadny uznał także zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 106 § 1, art. 109, art. 110 oraz art. 116 ustawy o służbie cywilnej, przez uznanie za prawidłowy trybu wypowiedzenia umowy o pracę, pomimo że strona pozwana nie przeprowadziła wymaganego tą ustawą postępowania dyscyplinarnego. Żaden ze wskazanych przepisów ustawy nie uzależnia wypowiedzenia członkowi Korpusu Służby Cywilnej umowy o pracę od przeprowadzenia wcześniej postępowania dyscyplinarnego. Pozwany zatem mógł bez wyczerpania postępowania dyscyplinarnego rozwiązać z powodem umowę o pracę.

W skardze kasacyjnej, odniesionej do całego wyroku Sądu Okręgowego, powód zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w szczególności: a) art. 72 ustawy o służbie cywilnej, przez przyjęcie, że sporządzenie przez powoda jako pracownika Korpusu Służby Cywilnej opinii na potrzeby sądu doprowadziło do utraty zaufania pracodawcy do powoda, wskutek podważenia przez niego zaufania do Urzędu Ochrony Zabytków, podczas gdy sporządzona przez niego opinia była opinią osoby prywatnej posiadającej odpowiednią wiedzę z uwagi na posiadane wykształcenie historyka sztuki; b) art. 106 § 1, art. 109, art. 110 oraz art. 115 ustawy o służbie cywilnej, przez uznanie za prawidłowy trybu wypowiedzenia umowy o pracę powodowi przez pozwanego, pomimo że pozwany nie przeprowadził wymaganego ustawą o służbie cywilnej postępowania dyscyplinarnego; c) art. 94 pkt 9, art. 11³ oraz art. 18^{3a} § 1 - 3 k.p., przez przyjęcie, że został spełniony w przedmiotowej sprawie wymóg poprzedzenia wypowiedzenia rzetelną i obiektywną oceną, pomimo że pozwany świadomie zaniechał spoczywającego na nim, jako dyrektora generalnym urzędu, obowiązku powołania komisji dyscyplinarnej, której prawomocne orzeczenie mogło być jedyną podstawą rzetelnej i obiektywnej oceny powoda, przez co strona pozwana, a konkretnie bezpośredni przełożony powoda, dopuścił się jawnej dyskryminacji powoda jako pracownika strony pozwanej, d) nierozpoznanie przez Sąd Rejonowy, jak również przez Sąd Okręgowy, podniesionego przez powoda zarzutu zmiany podstaw wypowiedzenia umowy o pracę w czasie trwania procesu. Skarżący podniósł również zarzut naruszenie przepisów postępowania „mających znaczenie dla sprawy”, tj.: a) art. 233 § 1 k.p.c., przez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów, b) art. 227 k.p.c., przez nieprzeprowadzenie wszystkich dowodów zawnioskowanych przez powoda, a mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności wniosków o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków, celem wyjaśnienia związków po-

woda z oskarżonym w sprawie karnej i okoliczności, w jakich powód zgodził się pełnić rolę biegłego w sprawie. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy w przypadku uznania, że podstawa naruszenia prawa materialnego jest oczywiście uzasadniona oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Ewentualnie o uchylenie zaskarżanego wyroku do ponownego rozpoznania, a także uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi równorzędnemu - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu skargi wskazano między innymi, że skoro na podstawie art. 106 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej powód podlegał postępowaniu dyscyplinarnemu, którego przeprowadzenie przed dokonaniem wypowiedzenia umowy o pracę było obowiązkiem pozwanego, to nie można zgodzić się z argumentacją Sądu drugiej instancji, że tryb wypowiedzenia powodowi umowy o pracę był prawidłowy. Zdaniem pełnomocniczki powoda, jedynie prawomocne orzeczenie komisji dyscyplinarnej, wydane w trybie art. 118 ustawy o służbie cywilnej, dawało podstawy do obiektywnego uznania, że powód naruszył obowiązki pracownika służby cywilnej, a w konsekwencji do wypowiedzenia z tej przyczyny umowy o pracę. Przyjęcie stanowiska Sądów orzekających w niniejszej sprawie powoduje, że przepisy dotyczące postępowania dyscyplinarnego zawarte w ustawie o służbie cywilnej stają się zbyteczne.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skargi kasacyjnej zostały oparte na obydwu podstawach wynikających z art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W pierwszej kolejności rozważenia wymagała zatem podstawa naruszenia przepisów postępowania, jako zmierzająca do zakwestionowania prawidłowości dokonania ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku. Podstawa ta okazała się nieuzasadniona. Odnośnie do zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. należy wskazać, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wyłączenie to oznacza pozbawienie stron możliwości kwestionowania prawidłowości dokonanych przez sąd ustaleń przez odnoszący się do sfery oceny i wnioskowania zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. Konieczne jest zatem postawienie zarzutu

naruszenia takich przepisów postępowania, które doprowadziło do wadliwości postępowania dowodowego, co w konsekwencji - przez dokonanie błędnych ustaleń stanu faktycznego - mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Takiego zarzutu skarżący nie przedstawił. Z kolei art. 227 k.p.c., którego naruszenie zarzuca również skarga kasacyjna, stanowi, że „przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie”. Skarżący wskazuje, że wnioski o przesłuchanie w charakterze świadków Grzegorza G., Roberta W. i Adama S. zgłosił w celu wykazania, że powód wystąpił w sprawie karnej jako biegły sądowy nie zaś jako rzeczoznawca prywatny. Tymczasem charakter, w jakim powód wystąpił składając 3 października 2003 r. opinię ‘do „Opinii konserwatorskiej na temat neobarokowego elementu balustrady z pawilonu ogrodowego zespołu pałacowego w S.G.”, autorstwa p. Marka D. dyplomowanego konserwatora nabytków architektury i rzeźby’, wynika z akt sprawy karnej. W tej sytuacji Sąd Okręgowy trafnie odmówił dopuszczenia powyższego dowodu. Poza tym Sąd Okręgowy obszernie i przekonująco wyjaśnił, dlaczego powyższa opinia miała charakter opinii prywatnej. W pełni przekonujące jest także uzasadnienie odmowy powołania przez Sąd dowodu z opinii biegłego z zakresu etyki.

Trafny natomiast okazał się zarzut naruszenia art. 106 § 1 obowiązującej w okresie objętym sporem ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483 ze zm., powoływanej dalej jako „ustawa” lub jako „ustawa o służbie cywilnej z 1998 r.”), przez uznanie za prawidłowy trybu wypowiedzenia umowy o pracę powodowi przez stronę pozwaną, pomimo nieprzeprowadzenia wymaganego ustawą o służbie cywilnej postępowania dyscyplinarnego.

Jak wynika z wiążących Sąd Najwyższy ustaleń przyjętych w podstawie faktycznej zaskarżonego wyroku, przyczyną wypowiedzenia powodowi umowy o pracę było naruszenie przez niego wynikającego z art. 72 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej 1998 r. obowiązku powstrzymania się od wykonywania czynności lub zajęć sprzecznych z obowiązkami wynikającymi z ustawy lub podważających zaufanie do służby cywilnej. Obowiązek ten należy do katalogu obowiązków członka korpusu służby cywilnej będącego pracownikiem służby cywilnej w rozumieniu art. 3 pkt 1 i 3 ustawy, zawartego w szczególności w art. 67 ust. 1, art. 68, art. 69 ust. 1 - 3 i powołanym już wyżej art. 72 ust. 1 ustawy. Przepisy te ustanawiają szczególną kategorię obowiązków pracowników służby cywilnej, spoczywających na nich niezależnie od obowiązków wynikających z Kodeksu pracy. Sensem wyodrębnienia tej kategorii obowiązków, co wynika z ich treści, jest ich związek z publicznym charakterem zadań urzędu

i reprezentowaniem państwa przez pracownika służby cywilnej - członka korpusu służby cywilnej. Należy przy tym zauważyć, że wskazane obowiązki pracownika służby cywilnej są takie same jak szczególne obowiązki urzędnika służby cywilnej, z tą różnicą, że ich katalog jest krótszy. Szczególny charakter wskazanych obowiązków przejawia się między innymi w ustanowieniu specjalnego trybu sankcjonowania ich naruszenia. Jak stanowi art. 106 ust. 1 ustawy: „urzędnik służby cywilnej oraz pracownik służby cywilnej odpowiadają dyscyplinarnie za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej.” Stosownie do art. 107 ust. 2 ustawy, karami dyscyplinarnymi stosowanymi wobec pracowników służby cywilnej są: 1) upomnienie, 2) nagana, 3) nagana z ostrzeżeniem, 4) nagana z pozbawieniem możliwości awansowania przez okres 2 lat do wyższej kategorii zaszeregowania, 5) obniżenie kategorii zaszeregowania, 6) wydalenie z pracy w urzędzie. Prawomocne orzeczenie kary wydalenia z pracy w urzędzie powoduje wygaśnięcie stosunku pracy (art. 107 ust. 3). Za mniejszej wagi naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej dyrektor generalny urzędu może ukarać członka korpusu upomnieniem na piśmie (art. 108 ust. 1). Jak wynika z dalszych przepisów rozdziału 9 ustawy, zatytułowanego „Odpowiedzialność dyscyplinarna członka korpusu służby cywilnej”, sprawy dyscyplinarne członków korpusu służby cywilnej rozpoznaje w pierwszej instancji komisja dyscyplinarna urzędu, w drugiej - Wyższa Komisja Dyscyplinarna. Od orzeczenia Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przysługuje odwołanie do sądu apelacyjnego - sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Postępowanie dyscyplinarne toczy się z udziałem rzecznika dyscyplinarnego, a obwiniony ma prawo korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy. Członkowie komisji dyscyplinarych są niezawiśli w zakresie orzecznictwa dyscyplinarnego. W postępowaniu przed komisjami dyscyplinarnymi w sprawach nieuregulowanych w rozdziale 9 ustawy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Z punktu widzenia rozpoznawanej sprawy istotne jest to, że za naruszenie szczególnych obowiązków pracownika służby cywilnej (w tym obowiązku art. 72 ust. 1 ustawy, którego naruszenie pozwany zarzuca powodowi) ustawa o służbie cywilnej przewiduje stosowanie specyficznych sankcji (łącznie z wydaleniem z pracy w urzędzie) nakładanych w specjalnym trybie postępowania dyscyplinarnego. Jednocześnie należy zauważyć, że na mocy zasady wynikającej z art. 5 k.p. i dodatkowo potwierdzonej w art. 7 ustawy, do pracowników służby cywilnej stosuje się przepisy Kodeksu pracy w zakresie nieuregulowanym przepisami ustawy o służbie cywilnej. Dotyczy to

także przepisów Kodeksu pracy o rozwiązaniu umowy o pracę. Kwestia ta nie jest bowiem w odniesieniu do pracowników służby cywilnej regulowana w ustawie, z jednym wyjątkiem dotyczącym unormowania wydalenia z pracy w urzędzie za naruszenie obowiązków pracownika służby cywilnej.

W tej sytuacji powstaje zasadnicze dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy i eksponowane w skardze kasacyjnej pytanie, czy naruszenie wskazanych w ustawie o służbie cywilnej obowiązków pracownika służby cywilnej może być przyczyną uzasadniająca wypowiedzenie umowy o pracę w rozumieniu art. 45 k.p. i w trybie wypowiedzenia unormowanym w Kodeksie pracy, czy też należy uznać, że kwestia ta została odmiennie uregulowana w ustawie o służbie cywilnej, a sankcjonowanie takiego naruszenia może nastąpić tylko w opisanym wyżej trybie postępowania dyscyplinarnego, z ewentualnym zastosowaniem sankcji wydalenia z pracy w urzędzie.

W ocenie Sądu Najwyższego prawidłowa jest druga z przedstawionych wyżej możliwości. Już z literalnego brzmienia art. 106 ust. 1 ustawy wynika, że w przypadku naruszenia obowiązków pracownika służby cywilnej wszczęcie postępowania dyscyplinarnego nie jest pozostawione swobodnemu uznaniu dyrektora generalnego urzędu. Przeciwnie, jeżeli stwierdzi on działanie stanowiące naruszenie określonego w ustawie obowiązku, powinien wszcząć postępowanie, chyba że naruszenie to jest mniejszej wagi (zob. art. 108 ustawy). Uzasadnieniem tej obligatoryjności jest podkreślony wyżej publiczny aspekt rozpatrywanych obowiązków pracownika, ze względu na który wdrożenie procedury dyscyplinarnej ma na celu ochronę interesów publicznych (państwa), a nie tylko interesów urzędu jako bezpośredniego pracodawcy. Stwierdzona obligatoryjność wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w przypadkach wskazanych w art. 106 ust. 1 ustawy uzasadnia twierdzenie, że sankcje dyscyplinarne nie mogą być zastąpione innymi sankcjami naruszenia wskazanych w niej obowiązków pracownika służby cywilnej. W konsekwencji, skoro jedną z kar dyscyplinarnych jest, jak wyżej wskazano, wydalenie z pracy w urzędzie, powodujące wygaśnięcie stosunku pracy, to zakończenie stosunku pracy z powodu zawinionego naruszenia wymienionych w ustawie obowiązków przez pracownika służby cywilnej może nastąpić tylko w wyniku dyscyplinarnego wydalenia z pracy, a nie wypowiedzenia stosunku pracy. Natomiast wypowiedzenie umowy na podstawie przepisów Kodeksu pracy stosowanych na zasadzie art. 5 k.p. i 7 ustawy, może mieć miejsce w innych przypadkach, uzasadniających wypowiedzenie według Kodeksu pracy. Należy też dodać, że niezrozumiałe byłoby pozostawienie swobodnemu uznaniu dyrek-

tora generalnego urzędu decyzji, czy z powodu naruszenia obowiązków członka korpusu służby cywilnej zakończyć z pracownikiem stosunek pracy w drodze wypowiedzenia, czy skierować sprawę na drogę postępowania dyscyplinarnego. Nie powinno ulegać wątpliwości, że w takich przypadkach musi być stosowana jednolita procedura, czego wymaga zarówno wzgląd na przejrzystość działań urzędu, jako publicznego pracodawcy, jak i zasada równego traktowania pracowników (art. 11² k.p.).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego - na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. w związku z 398²¹ k.p.c.

=====